

tíðindablaðið

sosíalurin

Útgevandi: p/f sosíalurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosíalurin. Prent: p/f pressan 1981

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Lítið kemur burturúr

oddagrein

LØGMAÐUR hevur nú verið uttanlands í einar fimm mánaðir. Tað frættist, at hann hevur ferðast víða, men úrslit hava vit ikki frætt nóg um. Í útvarpinum týskvældið hoyrdu vit nú aftur málið í honum og visti hann at siga, at hann hevði havt fund í Keyptmannahavn við nýggja danska forsætisráðharran Poul Schlüter. Sambært Paula Ellefsen skuldi hesin fundur ikki snúgvá seg um stórt annað enn at hesir báðir stjórnarleiðarar skuldu heilsa upp á hvønn annan. Tað frættist eisini, at løgmaður hevur boðið danska forsætisráðharranum til Føroya at vitja komandi summer so tá verður aftur møguleiki hjá hesum báðum at heilsa hvør uppá annan. Annars er ílt at meta um hvat tveir tilíkir konservatívir ideologiskir brøður hava lagt ráð saman um.

SAMAN VIÐ Jógvani Sundstein og Ásbjörn Joensen hevur

løgmaður eisini havt annan fund við dansku stjórnini. Evnið hesa ferð var undirgrundin. Frammanundan hevði landsstýrissamgongin tryggja sær, at andstøðan ikki skuldi verða við á hesum fundi. Tað vit frætta frá hesum fundi er, at núverandi danska stjórnin hevur somu støðu til undirgrundsmálið sum hin fyrra, so har kom einki burturúr. Í eini viðmerking til hetta uggar løgmaður okkum við, at hann ikki hevði væntað sær annað av hesum fundinum.

ENN EINA FERÐ eitt gott dømi um hvussu lítið kemur burtur úr tí sum hetta landsstýrið tekst við. Teir kalla tað fundir sum teir frammanundan sjálvir eru greiðir yvir einki kemur burtur úr. Vit megu spyrja: Tá løgmaður aftaná fundin sigur, at hann var greiður yvir frammanundan at einki fór at koma burturúr, hví fer hann á ein tilíkan fund? Kann nakað koma burtur úr einum fundi, tá ein frammanundan hevur avskrivað sær møgulegar loysnir og hevur hvørki evni ella vilja til at fáa nakað sum helst burturúr.

»Borgarligu alternativini« eru so meinlík

Uttan at leggja nakað speikandi í tað, ber ikki til at lata vera við at samanbera tað borgarliga alternativði í Danmark við tað víðgita borgarliga alternativði í Føroyum.

Vit minnst øll, at Følkaflokkurin í síni tíð var atvoldin til eina landsstýrisskeppu fyrri og aðra eftir, tí hann vildi einki í siglingarmálinum!

At enda sleit hann eina landsstýrissamgongu, sum var nóg meira konstruktív í sínum politikki enn núverandi samgonga, sum Følkaflokkurin síðan bjórði saman.

Men so titt og knapt, hesin konservatívi flokkur var komin í borgarliga trimannafarið, nú hevur uttanlands-siglingin teir heilt stóru møguleikarnar og at vitugu ikki sleppa takinum.

Men í hesum víkaði Følkaflokkurin ikki Sambandið og Sjálvstýrið. Og siglingarmálið liggur óloyst og aðrir liggja framvið, sum nýggjastu tíðindini úr Íslandi eru besta dømi um.

Fyri einum ári síðani høvdu vit eitt fólkatingsval. Tað mest umrødda málið var skattning av rentutílskrivingini í pensjóns- og eftirløn-

grunnum. Øll minnst, hvussu teir borgarligu flokkarnir í Danmark frá uttasta høgra, Framburðsflokkinum, og til innara vinstra á borgarliga veygingum. Vinstra flokkinum, fóru í hernað moti Javnaðarflokkinum.

Og tað sama endur tók seg í Føroyum. Javnaðarflokkurin varð lagdur undir at vilja taka hesar grunnar og Javnaðarflokkurin varð skuldsættur fyrri at vilja fremja ognarskatt í Føroyum o.s.fr.

Spurningurin um pensjónsgrunnarnar, var aftur eitt sentralt evni í eina roynd hjá javnaðarstjórnini dansku at bøta um hallið á dansku figgjariógini saman við øðrum spartitøkum.

Men borgarligu flokkarnir segdu KORTANEI! Stjórnin fór frá og borgarliga alternativði setti seg á stjórnarsessirnar. Men einki mætari hendi enn, at eitt av uppskotunum hjá Schlutterstjórnini er just at skatta pensjónsgrunnarnar!!! Trúgvu hvør í trúgvu vil. Mangan etur hundur tað, hann fyrst hevur havnað!

Nú skal ikki komast inn á øll tey asosialu uppskotini hjá Schlutter, sum sjálvst teir

politisk viðmerking

borgarligu hopa undan, tí hvønn raka tey, ju øll tey sum frammanundan eru ringast fyrri, men bert vísa á, at hesi vísa aftur, at borgarliga stjórnin í Danmark eisini í einum øðrum føri er meinlík okkara goða landsstýrið — hon er just líka klandrussom! Sanniliga eitt alternativ, sum skapar somu øtrygd, sum borgarliga landsstýrið í Føroyum hevur gjørt!

Jóhann Mortensen

»Fríðsinnaði« Levi Niclasen

Í Dagblaðnum hevur Levi Niclasen, sum heldur seg vita so ógíluga væl, hvat sosialisma stendur fyrri og eisini kennir søgu Ísraels í odd og egg, havt greinir og brov um sosialismu og um Ísrael og tess mótsøðupartar.

Ikki ætli eg mær at viðgera omanfyreivenda, men gera nakrar viðmerkingar til eitt aftursvar, Levi hevði í Dagblaðnum 6. okt. 1982 til eitt dulnevnt lesarabráv í Sosialinum 6. okt. 1982.

Í svári sínum, skrivur Levi, at hann ræðist ikki fyrri at vísa á, hvat sosialisman stendur fyrri. Men Levi, aðrenn tú ætlar tær at vegleiða onnur, var tað so ikki frægari, at tú fyrst loysti tann hugtakshurli-vasa (begrebsforvirring), tú tykist lida av. Tað ber ikki til, ella... at tú við vilja setir alt, sum eitur sosialisma undir eitt. Men sjálvandi, á henda hátt er tað so ógíluga nógv lættari at koma við trongskygðum sjónarmiðum og blanda hugtøkini kommunisma og sosialisma saman at tæna síni egnu hugsjón. Til tey, ið kanska eru komin í iva — ikki Levi, hann veit alt um evnið — vil eg siga, at kommunistar eru kanska sosialistar, men allir sosialistar eru so ikki kommunistar — og gott tað sama.

Viðvíkjandi blóðbaðnum í Beirut, er Levi komin so langt sum at siga, at hann harmast, men harfrá og so at gera metingar um, hvør ábyrgdina hevur, er at fara ov langt hjá honum. Tað er kanska tí, at tað ikki eru »sosialistar« ið framdu atsóknina.

Levi skrivur, at tað eru bert fólk úr vinstravonginum, ið leggja ábyrgd á nakran, aðrenn kanningar eru gjørdar í málinum, í hesum fornum blóðbaðnum í Beirut. Har fer Levi so púra skeivur. Geneve konventionin sigur, at her-settingarvald hava ábyrgdina av sivilfólkunum í her-settum umráðum. Tað var uttan iva við hesum í huga, at Káre Villoch, leiðarin í høgastjórnini í Noreg segði, at Ísrael sum her-settingarvald hevur ábyrgdina av blóðbanum, sjálvt um teir ikki beinleiðis tóku lut. Hvat so persónunum Begin og Sharon viðvíkur, skuldi Levi vita.

Sjálvt um Káre Villoch er til vinstri fyrri viðgongdar høggrabólkar í Noreg, har nevndir nýnasistiskir, verður hann millum manna ikki mettur at hoyra til vinstravongin. Tað ber ikki til, at Levi Niclasen, høgur maður innan frisinnaða fólkaflokkin, er so langt til

høgru, at hann metir Káre Villoch hoyrandi til vinstravongin, tí, blaðstjórin á Sosialinum hevur frá domaranum fingið at víta, at fólkaflokkurin ikki er fasistiskur og ikki stuðlar morð sum politiskt vápn.

Men eins og »sosialisma« kann fatast ymist, so kann eisini »frisinnaði« hjá fólkaflokkinum. Milton Friedman, búskaparlígi vegleiðarin hjá einaræðisharranum Pinocchet í Chile, er eisini (samb. seg sjálfvan og Óla Breckmann) »frisinnaður«.

Levi kennir væl kúgaðu víðurskiftini hjá fólkunum í kommunistisk stýrdum londum, men kennir hann eisini víðurskiftini í t.d. Suðurafrika, Chile, El Salvador og Turkalandi? Nevndu lond fáa úr USA vegna »kommunistiskekrekk« Reagans so at siga tann stuðul, tey ynskja sær. At siggja Levi samanbera og orsaka ísraelsku herferðina við palestinarum í Libanon við, sum hann nevnr tað »sosialistiska« neyðtøku av nógvum londum t.d. Afghanistan er eins og at hoyra sagt, »jamen, tað var ikki bara eg, hini...«. At enda, Levi Niclasen, at meta javnaðarflokkin kommunistiskan, er sum at meta fólkaflokkin sosialistiskan.

mse

Figgjaróskil í Vágs býráð

Tað er nógv fyrri at lesa tað sum skrivað stóð í Oyggjatiðni leygardagin. Rudolf Tausen og Jákup Olsen citeraðir um vónaligu figgjarglugu víðurskifti vágbinga. Rudolf, tá so illa er státt við pengum okkara, set tú so okkum eitt roknistykki upp, hvussu man skal klára býráðshúshaldið — tú kann bara meta teg eftir einum vanligum húsharhaldið — sirkulin verður bara stórri, tá tað snýr seg um býráðshúshald.

Annars haldi eg, at tú kundi latið verið við at hoyngja okkum út í bløðini, men skommin er

tin. Hvussu kónur, ið Jákup Olsen er í at umsita figgjarglugu víðurskifti, kann bara metast út frá figgjarglugu skulans, sum ár um ár hevur havt yvirtrekk uppá fleiri 100 prosent — annars kann man ikki greiða frá, hvussu hesin persónur er. Hann má upplivast.

At Vágs býráð er í figgjarglugu trongsstöðu er eingin skomm. Her er jú bygd kei, skúli, læknamiðstøð, itróttarhøll o.a. bert eftir fáum árum. Nógvur skattur stendur úti og ringt er at gera við. Tøkk eiga teir heldur uppiborna, sum hava verið við til at

taka hesi tøk, bæði undanfarna býráð, banki og núverandi borgarstjórn, og tað álit havi eg eisini á teimum, at teir óiva megna at fullfiggja hesi tiltøk, teir settu í verk, bygdini at gagni.

Lat okkum tí, allir vágbingar standa saman um at koma burtur úr hesi trongsstöðu og lata hasar báðar figgjarglugu limir sigla sín egna sjógv, og bera sjálvir hesa skomm, teir hava lagt á vágsbygd við at hongja okkum út í hasum blaðnum.

Trúgvur vágbingur

Vitjan av tónlistarfólki úr Íslandi

Dagarnar 15. til átjanda oktober næstkomandi fáa føroyingar vitjan av kenda listamanninum Sigfúsi Halldórssyni, tónaskaldi og listmálara.

Hesar dagarnar kemur hann at halda konsert í Havn — Klaksvík og á Oyrbakka saman við sangkvinnuni Snæbjørg Snæbjarnardóttir og sangaranum Friðbjørn G.

Jónsson. Sigfús ella Fusi, sum flestir íslendingar kalla hann, er sonn fólkagagn her á landi. Bert sekstan ára gamal kom hansara fyrsta lag fram millum fólk »Við einum samleio« og síðan tá hevur Fusi sanniliga átt samleio við íslensku tjóðini.

Sigfús er føddur í Revkiavík 7. september

1920. Tað eru óteljandi lög, hann hann hevur givið út — ferðalag innan sum uttanlands — útvarp- og sjónvarpsprogram í fleirtali — plátur bæði við klassiskum sum poppsangarum og orkestrum.

Snæbjørg sopransangkvinna og stjórnandi Skagfirsku songveitarinnar, er kend víða hvar.